МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Навчально-науковий інститут філології

Кафедра мов та літератур Близького та Середнього Сходу

Професіоналізми в арабській мові (на матеріалі твору Тауфіка аль-Хакіма “Записи провінційного слідчого”)

Кваліфікаційна робота
освітнього ступеня «бакалавр»
студента IV курсу
галузь знань 03 — Гуманітарні науки
освітньої програми
Східна мова (арабська) і
література,
західноєвропейська мова та
переклад
спеціальності 035 Філологія
035.06 Східні мови та літератури (переклад включно)
ДЕМУХА В’ячеслава Владиславовича
Науковий керівник:
д. філол. н. **Олексій ХАМРАЙ**
Рецензент:
к.філол.н., доц. **Іван СІВКОВ**

«Допущено до захисту»
Протокол засідання
кафедри мов і літератур
Близького та Середнього Сходу
протокол № 12 від «23» травня 2023 року
завідувач кафедри (підпис)
д.філол.н., доц. Олена МАЗЕПОВА

КИЇВ

2023

ЗМІСТ

ВСТУП……3

РОЗДІЛ І. Професіоналізми в арабській мові.....6

1.1 Визначення терміну "професіоналізм" в мові.....6

1.2 Класифікація професіоналізмів в арабській мові.....9

1.3 Функції професіоналізмів в арабській мові.....10

1.4 Специфіка вживання професіоналізмів в арабській мові.....12

1.5 Характеристика мовних засобів, які використовуються для передачі професіоналізмів в арабській мові.....14

Висновки до першого розділу.....17

РОЗДІЛ ІІ. Вживання професіоналізмів у творі Тауфіка аль-Хакіма “Записи провінційного слідчого”.....19

2.1 Визначення впливу культурно-історичного контексту на вживання професіоналізмів у творі.....19

2.2 Огляд твору з точки зору вживання професіоналізмів.....21

2.3 Визначення особливостей вживання професіоналізмів у творі....25

2.4 Специфічні мовні засоби, які використовуються для передачі професіоналізмів у творі.....31

Висновки до другого розділу.....32

Висновки.....34

Список використаних джерел.....37

ВСТУП

Арабська мова є однією з найбільш поширених мов світу. Вона є офіційною мовою в 26 країнах і використовується більш ніж 420 мільйонами людей. Це означає, що знання професіоналізмів в арабській мові допоможе людям, які працюють з арабськомовними колегами, бізнес-партнерами та клієнтами, а також тим, хто навчається арабської мови.

До того ж арабська мова має дуже багату історію та культурне значення. Знання професіоналізмів допоможе людям розуміти історичні тексти та традиції, а також орієнтуватися у політичних, економічних та соціальних питаннях в арабомовних країнах.

Арабомовна громада включає у себе багато спеціалістів з різних галузей, включаючи науку, медицину, право, бізнес тощо. Знання професіоналізмів допоможе у розумінні термінології та спеціалізованої лексики в цих галузях.

Дослідження професіоналізмів в арабській мові є важливим завданням, оскільки вони відображають розвиток та розширення знань у конкретних галузях. Вони відображають прогрес у наукових дослідженнях, технологічному розвитку та інноваціях, що відбуваються у сучасному світі.

Вивчення професіоналізмів в арабській мові не тільки розкриває її багатогранність, але й допомагає відтворити соціальну реальність арабського світу. Професіоналізми стають ключем до розуміння специфічних аспектів арабської мови та культури, а також відкривають можливості для порівняння професіоналізмів арабської мови з іншими мовами та культурами. Це сприяє глибшому міжкультурному розумінню та співпраці між людьми різних національностей.

Актуальність теми зумовлена, глобалізацією та міжнародною співпрацею, які стають все більш важливими, знання професіоналізмів в арабській мові є корисним для людей, які мають контакти з арабськомовними країнами. Зростання технологій та інформаційних засобів зробило арабську мову більш доступною та доступною для людей з різних куточків світу. Це призвело

до збільшення попиту на знання професіоналізмів в арабській мові серед спеціалістів з різних галузей.

Таким чином, вивчення професіоналізмів в арабській мові має велике значення для культурного та міжкультурного розуміння, а також для ефективного спілкування з арабськомовними колегами та партнерами в бізнесі та науці.

Метою дослідження є формування знань про професіоналізми в арабській мові на основі твору Тауфіка аль-Хакіма "Записи провінційного слідчого" та виявлення їх ролі у творі та вивчення їх використання для створення характерних образів та передачі атмосфери роботи провінційного слідчого.

Досягнути нашу мету допоможе виконання наступних **завдань**:

1)Висвітлити особливості використання професіоналізмів у творі Тауфіка аль-Хакіма "Записи провінційного слідчого".

2)Вивчити контекстуальне значення професіоналізмів, з'ясувати, як вони використовуються для передачі особливостей професійного життя та характеристики персонажів.

3)Встановити зв'язок між професіоналізмами і настроєм та атмосферою твору, з'ясувати, як вони сприяють створенню реалістичного образу професійного середовища.

4)Проаналізувати стиль письма Тауфіка аль-Хакіма та його використання професіоналізмів для збагачення тексту, створення динамічних діалогів та підкреслення особливостей персонажів.

5)Зробити висновки щодо ролі професіоналізмів у творі Тауфіка аль-Хакіма та їх впливу на передачу тематики, характеру подій та психології персонажів.

Об'єкт дослідження — юридична повість Тауфіка аль-Хакіма “Записи провінційного слідчого”.

Предметом дослідження є особливості функціонування професіоналізмів в творі, їхнє значення та використання в контексті діяльності провінційного слідчого.

Для виконання поставлених завдань було використано такі **методи**:

1) Лексико-семантичний аналіз: Дослідження значень професіоналізмів у контексті твору та їх вплив на створення атмосфери, передачу характерів персонажів

2) Контекстуальний аналіз: Вивчення контексту, в якому вживаються професіоналізми, для з'ясування їхнього специфічного значення в рамках твору.

3) Літературний аналіз: Виокремлення уривків твору, які містять професіоналізми.

Структура кваліфікаційної роботи відповідає змісту дослідницьких завдань. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ І. Професіоналізми в арабській мові

1.1. Визначення терміну "професіоналізм" в мові

Професіоналізми — це слова або вислови, притаманні мові людей певної професійної групи. Суттєва різниця між термінами і професіоналізмами полягає в тому, що терміни — це офіційні наукові назви поняття, а професіоналізми виникають як розмовні, неофіційні замінники термінів (платіжка — платіжне доручення; вишка — вища математика, пара — дві академічні години) або коли та чи інша професія, рід занять не має розвиненої термінології (наприклад, рибальство, гончарство і т. д.). Професіоналізми на відміну від термінів, як правило, емоційно забарвлені, є переосмисленими словами загального вжитку.[5, с.45]

За Т.В. Михайловою перелік відмінностей професіоналізмів від термінологічних мовних одиниць становить: 1) вони є локально скорочені й спрощені назви, які дублюють терміни; 2) терміни є унормованими лексичними одиницями, а професіоналізми – напівофіційними; 3) терміни функціонують як в усному так і в писемному спілкуванні фахівців певної галузі, професіоналізми вживаються лише у розмовному мовленні; 4) професіоналізмам властиві конотації (експресивне забарвлення); 5) терміни функціонують в усіх галузях наукової та виробничої діяльності людини, професіоналізми найчастіше трапляються в окремих професіях; 6) терміни можуть утворюватися засобами національної та чужих мов, професіоналізми – лише національної мови; 7) системність – найважливіша ознака термінології, системні зв’язки між професіоналізмами слабші, бо вони називають окремі предмети і видові поняття.[21, с.45]

Тому основна різниця полягає в тому, що терміни відображають точні поняття і ідеї у галузі знань, тоді як професіоналізми використовуються для спеціалізованого комунікування між фахівцями в рамках конкретної професійної галузі. Важливо пам'ятати, що терміни можуть входити до складу професіоналізмів, але не всі професіоналізми є термінами.

Наприклад, в медичній галузі терміни "анамнез" та "діагноз" є спеціалізованими термінами, які мають чітке і точне значення. У той же час, професіоналізми в цій галузі можуть включати такі слова, як "лікарський препарат" або "електрокардіограма", які не є термінами в суворому розумінні, але використовуються в професійному контексті для опису конкретних об'єктів або процедур.

Таким чином, терміни виражають загальноприйняті та точні поняття у галузі знань, тоді як професіоналізми можуть включати ширший спектр спеціалізованих слів, виразів та термінів, які використовуються в межах професійного спілкування і сприяють зрозумінню серед фахівців з однієї галузі.

Професіоналізми можуть використовуватися в неофіційному професійному спілкуванні, проте вони є ненормативними в професійних документах, текстах, в офіційному усному мовленні.[24, с.184]

Вони виникають у двох випадках: коли та чи інша спеціальність або вид занять не має розвиненої термінології (це, наприклад, рибальство, полювання, різні ігри та ін.), або як розмовні неофіційні замінники наявних у цій галузі термінів. Друга група професіоналізмів особливо поширена й досить активно поповнюється (наприклад: карданний пристрій – кардан; трансплантації – пересадка тощо). Це, як правило, загальнозрозумілі й часто загальновживані слова, які, проте, не належать до літературної мови.[12, с.21]

Часто професіоналізми можуть бути складними для розуміння для людей, які не мають достатньої підготовки в цій галузі.[13, с.65] Наприклад, термін "цифровий маркетинг" може бути зрозумілим для фахівців в галузі маркетингу, але для людей, які не займаються цим питанням, може здатися незрозумілим.

Крім того, професіоналізми можуть відрізнятися від звичайної мови за допомогою своєї специфічної лексики, термінології та граматики. Наприклад, на підприємстві АрселорМіттал, говорячи «дев’ятка», мають на увазі дев’яту домену піч. Навіть для людини, яка говорить українською мовою, але не працює на підприємстві, ця лексична одиниця буде малоінформативною. Потрібні

фонові знання з історії підприємства, щоб зрозуміти професіоналізм повною мірою. Звичайно, така лексема не знаходить висвітлення у словниках і перекладається як правило повним нейтральним еквівалентом BF(blast furnace) number nine. [1, с.9]

Тому варто зауважити, що використання професіоналізмів може створювати бар'єри у спілкуванні між фахівцями та людьми, які не мають достатньої кваліфікації в даній галузі. Тому, коли фахівець спілкується з не-фахівцем, важливо використовувати зрозумілу мову, уникати складних термінів та пояснювати їх значення, щоб забезпечити ефективне спілкування та зрозумілість повідомлення.

Для того, щоб зрозуміти професіоналізми, корисно мати знання про те, як вони використовуються в конкретних галузях професійної діяльності. Наприклад, в інформаційних технологіях використовуються професіоналізми, які пов'язані з програмним забезпеченням, мережами, базами даних, тощо.[3, с.149] У медицині використовуються терміни, що відносяться до різних органів та систем тіла, захворювань, методів лікування, тощо.

Крім того, професіоналізми можуть змінюватися з часом, оновлюватися та доповнюватися новими термінами та виразами.[32] Тому фахівці повинні стежити за останніми трендами та новинками у своїй галузі, щоб знати актуальні професіоналізми та використовувати їх у своїй роботі.

Для ефективного спілкування варто використовувати мову, яка буде зрозумілою для аудиторії. Наприклад, в конференціях та інших заходах, що об'єднують фахівців з різних галузей, можуть використовуватися загальновживані терміни та вирази, які зрозумілі більшості учасників.

Проте, серед фахівців професіоналізми використовують для точного називання кожної деталі виробу чи ланки технологічного процесу. Отже, такі одиниці виконують важливу номінативно-комунікативну функцію і в такий спосіб сприяють кращому взаєморозумінню.[3, с.149] Це дозволяє їм більш точно та швидко обговорювати професійні питання та приймати рішення.

Отже, професіоналізми - це спеціальні терміни та вирази, які використовуються у конкретних галузях професійної діяльності. Їх використання є важливим для точного та швидкого спілкування між фахівцями, але для ефективного спілкування з аудиторією, яка не має відповідного досвіду чи знань у даній галузі, варто використовувати зрозумілу мову та уникати складних термінів та виразів.

1.2. Класифікація професіоналізмів в арабській мові

Класифікація професіоналізмів допомагає зрозуміти їх різноманітність та використовувати їх належним чином в різних контекстах та галузях.

Професіоналізми можна класифікувати за різними критеріями. Наприклад галузь використання, тут професіоналізми можна класифікувати в залежності від галузі, в якій вони використовуються, наприклад, в медицині, інформаційних технологіях, науці, юриспруденції, тощо.

Далі за ступенем складності, тобто професіоналізми можуть бути простими або складними, залежно від рівня спеціалізації та глибини знань, необхідних для їх розуміння[9, с.106].

Ще одним критерієм є походження, тому, що деякі професіоналізми мають походження з арабської культури, тоді як інші можуть бути запозичені з інших мов, наприклад, з англійської.

Також за сферою застосування, де професіоналізми можуть використовуватися в різних контекстах, таких як писемне мовлення, усна комунікація, наукові дослідження, тощо.

Більше того, за частотою використання деякі професіоналізми використовуються дуже часто в певній галузі, тоді як інші можуть бути менш поширеними та використовуватися рідше.[17, с.170]

А ще за значенням, за цим критерієм професіоналізми можуть мати різне значення в залежності від контексту використання та галузі, наприклад, вони можуть мати технічне, наукове або юридичне значення.[9, с.105] Далі навем приклади з деяких критеріїв:

1. За галуззю професійної діяльності:
- Медичні професіоналізми (наприклад, "دُكْتُور" - лікар, "مُمَرِّضة" - медсестра)
- Юридичні професіоналізми (наприклад, "مُحامٍ" - адвокат, "قَاضِي" - суддя)
- Фінансові професіоналізми (наприклад, "مُحَاسِب" - бухгалтер, "مُصَرَّف" - банкір)
- Освітні професіоналізми (наприклад, "مُدَرِّس" - вчитель, "أُستاذ" - професор)
- Технічні професіоналізми (наприклад, "مُهَنْدِس" - інженер, "فَنَّان" - художник)
2. За походженням:
- Арабські професіоналізми (наприклад, "عَامِل" - робітник, "تَاجِر" - торговець)
- Запозичені професіоналізми з інших мов (наприклад, "شَافِ" - шеф, "مَنِيجَر" менеджер)
3. За сферою застосування:
- Формальні професіоналізми (вживаються в офіційних документах та в офіційному спілкуванні)
- Неформальні професіоналізми (вживаються у повсякденному житті та в інформальному спілкуванні)

Крім того, можна виділити професіоналізми, що мають однакове значення, але різні варіанти написання через різницю в діалектах арабської мови. Такі професіоналізми можна класифікувати за діалектом, наприклад, єгипетські професіоналізми, ліванські професіоналізми тощо.[20, с.376]

1.3. Функції професіоналізмів в арабській мові

Професіоналізми в арабській мові виконують кілька важливих функцій:

1) Комунікативна функція: Професіоналізми допомагають точно та ефективно передавати інформацію про професійну діяльність. Вони дозволяють фахівцям спілкуватися між собою та з клієнтами на професійному рівні, використовуючи спеціалізовану термінологію та терміни.

2) Виокремлююча функція: Використання професіоналізмів допомагає відрізняти фахівців від звичайних людей та виокремлює їхню професійну компетентність.

3) Стандартизуюча функція: Професіоналізми встановлюють стандарти професійної діяльності та сприяють створенню спільної термінології для фахівців, що сприяє уніфікації та стандартизації професійних стандартів.[19, с.13]

4) Функція трансляції культурних цінностей: Професіоналізми можуть передавати важливі культурні цінності та норми поведінки, які пов'язані з конкретною професійною діяльністю. Наприклад, професіоналізм "مُعَلِّم" (вчитель) відображає важливість освіти та передачі знань в арабському суспільстві.

5) Економічна функція: Професіоналізми можуть мати значення для економіки та бізнесу, оскільки їх використання допомагає забезпечувати ефективну комунікацію між фахівцями та клієнтами, що може збільшувати прибуток компаній та створювати робочі місця.

6) Соціальна функція: Професіоналізми можуть відображати соціальний статус та роль людини в суспільстві. Наприклад, використання професіоналізмів "دكتور" (лікар) чи "مُحامٍ" (адвокат) може вказувати на високий соціальний статус та авторитет цих професій у арабському суспільстві.

7) Культурна функція: Використання професіоналізмів може відображати особливості культури та традицій, що відіграють важливу роль у формуванні мови та комунікації. Професіоналізми можуть відображати відношення до роботи, виділяти важливі сфери діяльності та надавати важливу інформацію про суспільні процеси та інституції.

8) Символічна функція: Використання професіоналізмів може мати символічне значення та відображати культурні та історичні аспекти. Наприклад, використання професіоналізму "فَقِيه" (юрист, експерт ісламського права) може відображати важливість ісламської традиції та її вплив на суспільство.

9) Політична функція: Деякі професіоналізми можуть мати політичне значення та використовуватися для підтримки політичних позицій та ідеологій.

Наприклад, використання професіоналізмів "رَجُل الدِّين" (людина релігії) та "داعِي" (проповідник) може відображати підтримку релігійної політики чи ідеології.

10) Соціальна функція: Професіоналізми можуть мати соціальне значення та використовуватися для регулювання взаємин між людьми різних професій та соціальних груп. Наприклад, використання професіоналізму "شَيْخ" (старший, досвідчений чоловік) може відображати повагу до старших та досвідчених людей.

Ці функції професіоналізмів демонструють, що вони не тільки відображають професійну специфіку, але і мають значення для різних сфер життя та використовуються для вираження соціальних, емоційних, політичних, культурних та комунікативних ідей та цінностей.[14, с.263]

1.4. Специфіка вживання професіоналізмів в арабській мові

У арабській мові існує багато професіоналізмів, які використовуються в різних сферах професійної діяльності. Вони можуть бути пов'язані з науковими дисциплінами, технічними спеціальностями, медичною термінологією та іншими галузями [2, с.8].

Наприклад, у медичній галузі професіоналізми, такі як "أزمة قلبية" (інфаркт міокарда) або "التهاب الأذن الوسطى" (середній вуховий запал) використовуються для точного опису патологічних станів та захворювань.

У технічних галузях, таких як інформаційні технології, можуть використовуватися професіоналізми, здебільшого це слова загальнонародної мови, вжиті зі специфічним значенням у мовленні комп'ютерників, такі як "الهندسة" (інженерія), "البرمجة" (програмування)

Однак, вживання професіоналізмів в арабській мові може бути складним для тих, хто не має достатньої експертизи в цій галузі, тому необхідно використовувати спеціальні словники або звертатися до фахівців для з'ясування точного значення професіоналізмів.

Крім того, професіоналізми в арабській мові часто мають відповідні абревіатури, які використовуються у відповідних галузях. Наприклад, "اتحاد الكرة" (Футбольний союз) скорочується як "الاتحاد" у спортивних новинах та статтях.[35]

Для того, щоб використовувати професіоналізми в арабській мові належним чином, потрібно враховувати відповідний контекст і мету використання. Наприклад, у професійних документах необхідно використовувати більш технічні терміни та професіоналізми, тоді як у розмовній мові можна використовувати більш загальні терміни, які зрозумілі для широкої аудиторії.

Крім того, в арабській мові важливо дотримуватися правил граматики та синтаксису, оскільки навіть невеликі помилки можуть призвести до зміни значення професіоналізму та викликати непорозуміння.

Узагалі, використання професіоналізмів у арабській мові є важливим елементом професійного мовлення та сприяє точній комунікації між фахівцями та спеціалістами у різних галузях.

Також в арабській мові існує багато професіоналізмів, які є специфічними для певних галузей. Наприклад, у медичній галузі використовуються такі професіоналізми, як "التشخيص" (діагностика), "العلاج" (лікування), "الصحة العامة" (громадське здоров'я) та інші.

Оскільки арабська мова є мовою, яка має багато діалектів, то можуть існувати різні професіоналізми для однієї й тієї ж галузі в різних країнах арабського світу. Тому, якщо ви спілкуєтеся з арабом, який походить з іншої країни, то слід пам'ятати, що він може використовувати інші професіоналізми, ніж ви звикли чути.

Узагалі, використання професіоналізмів в арабській мові є важливим для ефективної комунікації між фахівцями та спеціалістами різних галузей. Важливо пам'ятати, що їх використання повинно відповідати відповідному контексту та меті комунікації.

Також в арабській мові існують професіоналізми, які використовуються в бізнесі та економіці. Наприклад, "التصدير" (експорт), "الاستيراد" (імпорт) та інші.

Крім того, в арабській мові є професіоналізми, які використовуються в правовій сфері, такі як "المحاماة" (адвокатура), "القضاء" (судочинство), "الشرطة" (поліція) та інші.

В арабській мові також існують професіоналізми, які відносяться до викладання та науки, такі як "التعليم" (освіта), "البحث العلمي" (наукові дослідження), "الجامعات" (університети), "الأكاديميات" (академії) та інші.

Використання професіоналізмів є важливим для ефективної комунікації в будь-якій галузі, тому важливо знати їх значення та використовувати їх відповідно до контексту та мети комунікації. Крім того, важливо пам'ятати, що використання професіоналізмів може залежати від країни та регіону, тому важливо звернути увагу на мовлення співрозмовника та при необхідності уточнювати його терміни.

У арабській мові також є професіоналізми, що використовуються в галузі журналістики та масової комунікації, такі як "الصحافة" (журналістика), "الإعلام" (масові комунікації), "التحرير" (редагування) та інші.

У загальному розумінні, професіоналізми є спеціальною мовою, яка використовується в конкретній професійній галузі та має свої власні терміни та вирази. Використання цих термінів допомагає зберігати точність та уникнути непорозумінь при спілкуванні в рамках конкретної професійної галузі.

Крім того, професіоналізми можуть мати різний ступінь складності та використовуватися в різних варіантах мовлення, наприклад у високоформальному стилі або в інформальному спілкуванні між колегами. Тому важливо мати чітке розуміння контексту та аудиторії, щоб використовувати професіоналізми ефективно та доцільно.[4, с.60]

1.5. Характеристика мовних засобів, які використовуються для передачі професіоналізмів в арабській мові

В сучасному світі, де глобалізація та міжнародна співпраця є все більш важливими, знання професіоналізмів в арабській мові є корисним для людей, які мають контакти з арабомовними країнами. А також зростання технологій та інформаційних засобів зробило арабську мову більш доступною та доступною для людей з різних куточків світу. Це призвело до збільшення попиту на знання професіоналізмів в арабській мові серед спеціалістів з різних галузей, які бажають працювати з арабськомовними партнерами або клієнтами.

Арабська мова має багатий набір мовних засобів, які використовуються для передачі професіоналізмів. Деякі з найбільш поширених мовних засобів, які використовуються в арабській мові для передачі професіоналізмів, описані нижче:

1) Фахова лексика: В арабській мові є багато термінів, які використовуються для позначення конкретних професійних термінів та понять. Наприклад, у медичній галузі часто використовують терміни, такі як "داء السكري" (діабет), "الضغط الدموي" (артеріальний тиск), "التليف الرئوي" (фіброз легень) та інші.

2) Фразеологічні вирази: В арабській мові є багато фразеологічних виразів, які використовуються для передачі професійних знань та досвіду. Наприклад, у технічній галузі можна використовувати фразеологічний вираз " لا يوجد شيء مثل البرمجة الجيدة" (нічого не дорівнює хорошому програмуванню).[8, с.97]

3) Абревіатури та скорочення: У бізнесі та технічних галузях в арабській мові часто використовуються абревіатури та скорочення, такі як " بنك المعاملات الدولية) "ب.م.د) (БМТ - Банк міжнародних транзакцій) тощо.[34, с.370]

4) Спеціальні конструкції речень: У арабській мові є деякі спеціальні конструкції речень, які використовуються для передачі професіоналізмів.[16, с.75] Наприклад, в медичній галузі вживається конструкція "إجراءات الإسعافات الأولية" (перші невідкладні заходи), що передає професіоналізм у відповідній галузі.

Крім того, для передачі професіоналізмів в арабській мові використовуються спеціальні терміни та абревіатури, які стали загальновживаними в різних галузях діяльності, таких як медицина, право, наука,

інженерія та інші. Наприклад, у медицині для позначення різних захворювань використовуються терміни "سرطان" (рак), "نقص المناعة المكتسبة" (СНІД), "أزمة قلبية" (інфаркт міокарда) та інші.

У галузі інформаційних технологій використовуються англійські терміни та абревіатури, такі як "Wi-Fi", "USB", "PDF", "GIF" та інші, але існують також арабські відповідники, які стали загальновживаними, наприклад, "شبكة لاسلكية" (бездротова мережа), "نظام التشغيل" (операційна система), "صور متحركة" (анімація) та інші.

У праві для позначення різних юридичних термінів використовуються спеціальні арабські вирази, наприклад, "عقد" (договір), "شهادة" (свідоцтво), "حكم" (вирок) та інші.

Крім того, у арабській мові використовуються також технічні терміни та абревіатури, наприклад, у науці та інженерії для позначення різних процесів та технологій, такі як "الانحراف المعيارى" (стандартне відхилення), "القوى الدافعة" (сила тяги), "معالجة الصور" (обробка зображень) та інші.

Узагальнюючи, в арабській мові для передачі професіоналізмів використовуються різноманітні мовні засоби, які включають спеціальну лексику, фразеологічні вирази, абревіатури та скорочення, спеціальні конструкції речень та технічні засоби, які відрізняються в залежності від конкретної галузі та її специфіки. Навіть у межах однієї галузі можуть використовуватись різні терміни та вирази в залежності від країни, регіону або національної особливості.

Таким чином, для передачі професіоналізмів в арабській мові використовуються різноманітні мовні засоби, що дозволяють ефективно та точно передавати різноманітну інформацію в різних галузях діяльності. Важливо мати на увазі, що використання професійної термінології відображає рівень знань та професійну підготовку мовця, що є важливим фактором у будь-якій професійній діяльності.

Висновки до першого розділу

У даному розділі було проведено дослідження професіоналізмів в арабській мові. Результати дослідження дають нам змогу зрозуміти важливі аспекти використання професіоналізмів у комунікації арабською мовою. Отже можна зробити наступні висновки:

- Професіоналізми в мові можна визначити як спеціальний термін, використовуваний у певній професійній галузі або суспільному контексті. Він має свої особливості та відмінності від загальновживаної лексики.
- Класифікація професіоналізмів в арабській мові може базуватися на різних принципах, таких як професійні галузі, сфери діяльності, соціальні групи тощо. Це допомагає систематизувати та вивчати спеціалізовану лексику арабської мови.
- Професіоналізми в арабській мові виконують різні функції, зокрема вони допомагають точно та конкретно виражати професійні поняття, уніфікувати мовлення в межах професійної спільноти, створювати ідентифікацію та спілкування між представниками цієї галузі.
- Вживання професіоналізмів в арабській мові має свою специфіку, пов'язану з культурними, соціальними та мовними особливостями арабської мови. Вони можуть мати варіанти вимови та написання, а також різні рівні спеціалізації.
- Для передачі професіоналізмів в арабській мові використовуються специфічні мовні засоби. Це можуть бути спеціальні терміни, скорочення, абревіатури, фразеологізми, термінологічні конструкції тощо. Ці засоби допомагають ефективно та точно передавати специфічні поняття та інформацію в професійних контекстах.

Висновки з цього розділу свідчать про важливість вивчення професіоналізмів в арабській мові для розуміння та ефективного використання мови у професійних сферах. Знання професіоналізмів допомагають сприймати та

генерувати інформацію з точністю та чіткістю, сприяють взаєморозумінню в професійних спільнотах та сприяють розвитку мовних навичок.

Дослідження професіоналізмів в арабській мові є актуальним та корисним для лінгвістів, перекладачів, мовознавців, а також для всіх, хто має потребу використовувати арабську мову в професійному контексті. Це допомагає покращити якість комунікації, забезпечити точне розуміння та передачу інформації між фахівцями.

РОЗДІЛ ІІ. Вживання професіоналізмів у творі Тауфіка аль-Хакіма “Записи провінційного слідчого”

2.1. Визначення впливу культурно-історичного контексту на вживання професіоналізмів у творі

«Записи провінційного слідчого» — це повість Тауфіка аль-Хакіма, вперше опублікований у 1937 році. Це автобіографічний твір, який спирається на досвід молодого юриста, який працював у сільській місцевості Єгипту в 1920-х роках.

Твір представлений у вигляді серії щоденникових записів, написаних головним героєм. Завдяки цим записам ми дізнаємося про виклики та розчарування, з якими він стикається у своїй роботі, а також про соціальний і політичний контекст, у якому він працює.

Однією з ключових тем повісті є суперечність між традиційними цінностями та сучасністю. Головний герой виявляє, що працює в суспільстві, яке все ще глибоко вкорінене в традиційних віруваннях і практиках. Це створює для нього низку конфліктів, оскільки він намагається узгодити власні цінності з очікуваннями та вимогами людей, яким служить.

Однією з ключових тем є поняття справедливості як невловимого й часто ілюзорного поняття. Аль-Хакім припускає, що правова система — це лабіринт, у якому звичайна людина не може орієнтуватися, і що правосуддя часто підкоряється примхам можновладців.[36] Також зображує систему, яка має глибокі недоліки і часто не може забезпечити справедливість для тих, хто її найбільше потребує.

Іншою важливою темою повісті є питання соціально-класової та економічної нерівності. Слідчий гостро усвідомлює різницю між заможними землевласниками та бідними селянами в регіоні, де він працює. Він засмучений тим фактом, що правова система, здається, спрямована проти селян, які часто безсилі перед впливом і багатством землевласників.

Однією з сильних сторін «Записів провінційного слідчого» є яскраве зображення сільського життя в Єгипті на початку 20 століття. Опис Аль-Хакімом ландшафту, людей і звичаїв регіону багатий і яскравий, що допомагає оживити історію. У той же час повість пропонує тонку та проникливу критику правової системи в Єгипті в цей період і способів, якими вона увічнювала соціальну несправедливість і нерівність.

Окрім дослідження соціального та політичного контексту Єгипту початку XX століття, «Записи провінційного слідчого» також примітний своїм літературним стилем. Проза Аль-Хакіма є надзвичайно поетичною та спонукальною, і він використовує різноманітні літературні прийоми, включаючи фахову лексику, для передачі атмосфери роботи слідчого.

«Записи провінційного слідчого» отримав широку оцінку за свою літературну та суспільну значимість. Він вважається знаковим твором єгипетської літератури та визнаний одним із найважливіших романів 20 століття. Його теми соціальної несправедливості та нерівності, суперечності між традицією та сучасністю, а також боротьби за особисту ідентичність і мету продовжують резонувати з читачами сьогодні.

Це не лише значний літературний твір, але й цінний історичний документ, який відкриває вікно в соціальні, культурні та політичні реалії Єгипту початку XX століття. Очима головного героя читачі зможуть зрозуміти життя та боротьбу людей, які жили в цей період, а також проблеми та можливості, з якими зіткнулася країна під час великих соціальних і політичних потрясінь.

Загалом «Записи провінційного слідчого» — це потужний і зворушливий твір, який пропонує насичений і деталізований портрет життя в сільській місцевості Єгипту на початку 20 століття. Завдяки своїм яскравим персонажам, проникливим спостереженням і потужній розповіді вона досліджує ряд складних тем і проблем, які продовжують хвилювати читачів сьогодні. Він залишається свідченням незмінної сили літератури висвітлювати складність людського досвіду та проливати світло на соціальні та політичні реалії нашого світу.

В цьому контексті вживання професіоналізмів демонструє культурно-історичні відтінки в тексті. Використання особливих професійних виразів або назв організацій нагадує про певні соціальні та історичні контексти, пов'язані з правоохоронними структурами.

Це відображається в мовленнєвій практиці героїв та надає тексту реалістичного відтінку. А також допомагає зануритися в професійний світ слідчого, відтворюючи специфіку його мови та способу мислення. Крім того, вживання таких мовних одиниць підкреслює автентичність та деталізацію описуваної ситуації, роблячи твір більш переконливим та зрозумілим для читача.

Загалом, вживання професіоналізмів у творі "Записи провінційного слідчого" відображає взаємозв'язок між мовою, культурою та професійним середовищем. Вони розкривають не лише фахові аспекти роботи слідчого, але й вражають культурну й історичну спадщину, яка формує особливості сприйняття та вживання мовних виразів.

Варто зазначити, що культурно-історичний контекст не тільки впливає на вживання професіоналізмів у творі, але й допомагає розуміти ширший контекст дії, соціальні реалії та взаємозв'язки між персонажами. Він поглиблює осмислення тематики твору, виокремлює соціальні проблеми та відображає їхні наслідки на поведінку героїв.

Таким чином, вживання професіоналізмів у творі "Записи провінційного слідчого" не лише відображає специфіку правоохоронної діяльності, але і глибоко вплетене в культурно-історичний контекст, що робить його більш автентичним, багатогранним та реалістичним.

2.2. Огляд твору з точки зору вживання професіоналізмів.

«Записи провінційного слідчого» - це юридична повість Тауфіка аль-Хакіма, який описує життя провінційного слідчого, який вирішує різноманітні кримінальні справи.[41] У творі автор вдало використовує професіоналізми, що створює реалістичний образ життя провінційного слідчого та його професійної діяльності.

Автор вдається до використання професіоналізмів з метою підвищення рівня достовірності твору. Наприклад, він описує різноманітні кримінальні справи, зазначає процедури збору доказів, експертизи та інші аспекти роботи слідчого. Автор вдається до використання спеціальної лексики, яка притаманна тільки даній професії, наприклад: "протокол", "свідчення", "допит", "перевірка", "слідство", "дослідження", "розслідування" та інші.

Описуючи професійну діяльність головного героя, автор докладно розповідає про його робочий графік, взаємодію з колегами, що також допомагає створити образ реалістичної роботи слідчого.

Використання професіоналізмів також допомагає підвищити наочність та образність описуваних подій, які стають більш зрозумілими для читача. Автор вдається до використання професійної термінології, яка дозволяє описувати складні технічні процеси у кримінальному розслідуванні.

Додатково, використання професіоналізмів може допомогти автору створити специфічний тон твору та передати емоції та настрій персонажів.[6, с.121] Наприклад, використання технічної лексики в ситуаціях, пов'язаних з виконанням слідчих обов'язків, може створити враження науковості та серйозності дій персонажів. З іншого боку, використання професіоналізмів у ситуаціях, пов'язаних з особистим життям персонажів, може передати їхні почуття та емоції.

Також варто зазначити, що використання професіоналізмів може бути ефективним засобом для створення авторського стилю та унікальності твору. Використання специфічної лексики та термінології може допомогти автору відрізнити свій твір від інших творів з подібною тематикою та створити власний стиль письма.

У "Записах провінційного слідчого" Тауфіка аль-Хакіма професіоналізми використовуються досить часто, що допомагає створити реалістичний образ життя та професійної діяльності провінційного слідчого. Наприклад, у творі описується процес допиту свідків, огляду місця злочину та збирання доказів, що

передає технічні аспекти роботи слідчого. Все це допомагає автору створити враження науковості та серйозності дій персонажів.

У цілому, використання професіоналізмів є важливим елементом в створенні реалістичного образу професійної діяльності.

Окрім цього, використання професіоналізмів також допомагає автору створити характеристики персонажів та їхніх взаємин. Наприклад, професійні терміни, вживані персонажами у діалогах, можуть показати їхню кваліфікацію та досвід у виконанні роботи. Також використання професіоналізмів може відобразити взаємини між персонажами, їхнє ставлення один до одного та до спільної роботи.

У "Записах провінційного слідчого" професіоналізми використовуються не тільки в описах процесу слідства, але й у діалогах персонажів. Наприклад, коли головний герой розповідає колезі про свої підозри, він вживає професійні терміни, що показує його високу кваліфікацію та досвід у проведенні слідства. Також у діалогах між різними персонажами професіоналізми використовуються для передачі їхніх відносин та взаємин.

Усе вищезгадане підкреслює важливість вживання професіоналізмів у юридичній повісті. Вони не тільки допомагають передати специфічні деталі та тонкості професійної діяльності, але й додають авторського стилю та унікальності твору. Однак, якщо вживання професіоналізмів перевищує межі розуміння аудиторії, це може призвести до зниження читабельності та зрозумілості твору. Тому, використання професіоналізмів має бути обережним та збалансованим.

У "Записах провінційного слідчого" Тауфіка аль-Хакіма професіоналізми не тільки додають реалістичності та вірогідності розповіді, але й допомагають показати соціальні, культурні та політичні аспекти життя та роботи персонажів.

Наприклад, вживання професіоналізмів у описах роботи слідчого дозволяє читачеві краще зрозуміти тонкості процесу слідства, його складнощі та вимоги до цього процесу. У той же час, професійні терміни, вживані у діалогах

персонажів, можуть відображати їхній статус, соціальне тло та культурні уявлення.

Також це може мати політичний аспект, оскільки вони відображають суспільну систему, владні структури та правову систему. У "Записах провінційного слідчого" професіоналізми, пов'язані з роботою правоохоронних органів, відображають нерівність перед законом простих людей та владних структур, що є актуальною проблемою в багатьох країнах.

Отже, використання професіоналізмів в "Записах провінційного слідчого" не тільки додає реалізму та вірогідності твору, але й допомагає показати соціальні, культурні та політичні аспекти життя та роботи персонажів. Використання професіоналізмів у юридичній повісті має великий потенціал для передачі складних професійних тем та змістовної інформації, але в нашому випадку є обережним та збалансованим у їхньому використанні.

Однак, необхідно зазначити, що використання професіоналізмів може бути складним для тих, хто не має достатнього знайомства з даною професією. Це може призвести до того, що деякі читачі можуть не зрозуміти чи неправильно інтерпретувати певні терміни та поняття, що використовуються в творі.

Отже, можна зробити висновок, що використання професіоналізмів є важливим елементом в створенні реалістичного образу професійної діяльності провінційного слідчого. Автор здійснює вдалий вибір професійної лексики та технічних термінів, які допомагають передати технічні аспекти роботи слідчого та створити образ реалістичної ситуації.

2.3. Визначення особливостей вживання професіоналізмів у творі

Твір Тауфіка аль-Хакіма «Записи провінційного слідчого» використовуються різні професіоналізми, що дозволяє автору більш детально розкрити твір та зробити його більш правдоподібним. Автор дотримується стильових характеристик жанру юридичної повісті та використовує спеціальну термінологію для передачі певних професійних аспектів.

У творі можна побачити яскравий приклад використання професіоналізмів, коли провінційний слідчий описує деталі своєї роботи. Наприклад, він пояснює, що під час проведення дослідження на місці злочину було виявлено певні сліди, що свідчать про злочин, та детально описує технічний процес їх фіксації та аналізу.

Отже, можна стверджувати, що використання професіоналізмів є важливою характеристикою жанру юридичної повісті, і в творі Тауфіка аль-Хакіма «Записи провінційного слідчого» автор вміло використовує різноманітні професіоналізми, що дозволяє краще передати суть історії та зробити її більш переконливою для читача.

Звичайно, особливості використання професіоналізмів у юридичній повісті арабської літератури можна краще зрозуміти, якщо розглядати приклади з оригінальною мовою. Ось кілька прикладів з твору Тауфіка аль-Хакіма «Записи провінційного слідчого»:

"وما أطمع قط أن يصدقنى متهم . ولكن الشاهد ، ماذا يحمله على أن يلقى على وجه الحقيقة كلفاً من التشكيك والتناقض ، لوجه الله تعالى . ؟"

[40, с.20]

“Я ніколи не сподіваюся, що мені зізнається обвинувачений . Але зради Бога, що змушує свідка розсіювати сумніви та протиріччя?”

Розглянемо використання професіоналізмів у цьому уривку, таких як: "متهم" або "обвинувачений", який використовується в юридичному контексті, щоб позначити особу, яка обвинувачується у злочині.

"الشاهد"- це професіоналізм, що означає "свідок". У юридичному контексті позначає особу, яка бачила події злочину або правопорушення.

"التشكيك والتناقض" - ці професіоналізми вказують на два основні аспекти правової процедури. "التشكيك" означає сумнів, а " التناقض " - протиріччя. Ці терміни використовуються для опису ситуацій, коли свідчення може бути піддане сумніву або коли в ньому містяться протиріччя.

"ومضى التحقيق في شعاب مظلمة لا أمل معها في الوصول إلى شيء فما من أحد يعرف الجانى"

[40, с.20]

“Розслідування йшло в темних рифах, з якими немає жодної надії досягти чогось, оскільки ніхто не знає винуватця”.

Тут прослідковуємо вживання таких професіоналізмів, як "التحقيق ", що означає "розслідування". Це слово використовується для опису процесу збору доказів і отримання інформації щодо певної події або злочину.

"شعاب مظلمة" - ця фраза буквально означає "темні гущавини". Тут вона використовується в переносному значенні для опису складних, заплутаних обставин або невідомої та неясної ситуації в розслідуванні.

"الجانى", що означає "винуватець". У юридичній термінології це слово вказує на особу, яка скоїла злочин або порушення, і має бути притягнута до відповідальності за свої вчинки.

"محل الحادث على بعد ثلاثين كيلومتراً ، فلا بأس من أن أنعس مسافة الطريق"

[40, с.14]

“До місця інцеденту тридцять кілометрів, тому нічого страшного в тому, що я подрімаю в дорозі”

У цьому уривку також можна помітити використання професіоналізму "محل الحادث" який означає "місце інциденту". Він використовується для позначення конкретного місця або периметру, де сталось правопорушення, аварія або злочин. Цю фразу часто використовують, коли потрібно проінформувати уповноважених осіб, але при цьому не знаючи детальної інформації про те, що конкретно сталось.

"فالنيابة متى حضرت بحثت كل شيء من جديد.. وباشرنا التحقيق مفتتحين بمحضر المعاينة ، فأمسك الكاتب ورقة وقلماً ودتامنى فأمليت عليه الديباجة المعروفة"

[40, с.17]

“Коли з'явилася прокуратура, знову все оглянула.. і ми почали слідство, відкривши протокол перевірки, то секретар взяв папірець і ручку і я йому продиктував відому преамбулу.”

Уривок, який наводиться, також містить кілька професіоналізмів:

"النيابة" означає "прокуратура" або "прокуратурний орган". Це орган державного обвинувачення, який відповідає за проведення розслідувань і представлення обвинувачення у кримінальних справах.

"محضر المعاينة" позначає стандартну форму документу при розслідуваннях або "протокол перевірки", в якій слідчі мають описати місце події та вказати можливі мотиви злочину та ймовірних підозрюваних.

"الديباجة المعروفة" - ця фраза означає "відома преамбула". Вона вказує на стандартну форму або процедуру, яку слід дотримуватися під час оформлення протоколу або документа. Саме слово преамбула в юридичній сфері має визначення - передмова, вступна частина важливого нормативного акту: конституції, закону, декларації, міжнародного договору, постанов та інших, у якій роз'яснюється предмет, викладаються обставини та мотиви, що були приводом для видання чи укладення цього документу, його цілі й завдання, а також інші дані загального характеру.[28]

"ذلك أنى أحب دائما أن أعنى بتحرير (محضرى) أن أجعله مرتباً ترتيبا منطقيا والمحضر هو كل شيء في نظر أولى الأمر. وهو وحده الشهادة الناطقة للنائب بالدقة والبراعة. أما ضبط الجاني فأمر لا يسأل عنه أحد.."

[40, c.17]

" Це тому, що я завжди люблю редагувати свій протокол, розташувати його в логічному порядку, а звіт є першочерговим. Лише він є свідченням про точність та вміння слідчого. А щодо затримання злочинця, то про це ніхто не питає..”

У цьому уривку також присутні деякі професіоналізми:

"تحرير المحضر" - це вислів, що означає "редагувати протоколу" або "складання протокол". Він використовується для посилання на процес написання, оформлення та складання офіційного документа або протоколу в слідчих діях.

"المحضر" - це професіоналізм, що означає "протокол" або "акт". В контексті використання в уривку він посилається на важливість протоколу як основного документа, який містить деталі інциденту, свідчення та інші важливі відомості.

"الشهادة الناطقة" - цей вираз означає "усне свідчення" або "свідчення усним словом". Він вказує на значення протоколу як основного свідчення, яке надає прокуророві точні і вправні докази.

"لقد وجدت ما حسبت . إنى منذ قرأت (الإشارة) أدركت أن القضية ميتة . وهل أستطيع أنا (بتحقيقى) أن أبعث الحياة فيما لا حياة فيه ؟ إن لم يقبل على الشهود بالصدق ، وتعاوننى الأهالي بالرغبة والإخلاص فأى (محضر) فى الوجود يوصلني إلى التشرف مرة بمعرفة جان من الجناة ؟."

[40,20]

“Все було так, як я і гадав. Після того як я прочитав (звіт), я зрозумів, що справа безнадійно мертва. І чи зможу я оживити (своїм розслідуванням) те, що не має життя? Якщо свідки не кажуть мені правди, і люди не хочуть зі мною співпрацювати, то який (протокол) допоможе мені знайти злочинця в майбутньому?”

Тут прослідковуємо більш абстрактне, або уточнювальне використання професіоналізмів, через те, що вони подаються в дужках, як натяки про що йде мова. Наприклад:

"الإشارة" - це професіоналізм, що означає "сигнал" або "натяк". В контексті використання в уривку вказується на звіт або інформацію, яка була задокументована слідчим в ході опису місця злочину та містить важливі вказівки або натяки щодо розслідування.

"بتحقيقي" - цей термін означає "своїм розслідуванням". Він вказує на власну діяльність автора у проведенні розслідування, тобто міркує чи зможе його протокол, в якому він описав всю суть справи допомогти знайти йому рішення цієї заплутаної справи.

"محضر" - це професіоналізм, що означає "протокол" або "документ". В контексті використання в уривку вказується на значення документа як доказової основи для виявлення злочинця, проте автор хоче вказати і на інший аспект роботи слідчим, а саме достовірний збір свідчень, що значно полегшило хід розслідування, але в цьому уривку таких успіхів ми не прослідковуємо.

"مخالفة ؟ جنحة ؟ فلما أخبرته أنها قضية قتل صاح دهشاً : قضية قتل تحقيق في عشر صفحات فقط. قتل قتل رجل ! قتل نفس آدمية في عشر صفحات ؟! فلما قلت له : (وإذا ضبطنا الجانى بهذه الصفحات القليلة) ، لم يعبأ بقولى ومضى يزن المحضر في ميزان كفه الدقيق : (من يصدق أن هذا محضر قتل رجل ؟!) "

[40, c.22-23]

“Порушення ? Проступок? Коли я йому сказав, що це справа про вбивство, він здивовано крикнув: справа про вбивство, розслідування всього на десяти сторінках. Вбивство людини! Вбивство людини тільки на десяти сторінках?! Коли я йому відповів: (Але нам вдалося затримати злочинця за допомогою цих мізерних сторінок), проте він не звернув уваги на мої слова і продовжував оцінювати протокол зі своєї точки зору, зважуючи його в руці: (Хто повірить, що це протокол про вбивство людини?!)”

Розглянемо значення наступних професіоналізмів у творі:

"مخالفة" - це професіоналізм, що означає "порушення". Це менш серйозне правове порушення, ніж злочин. Порушенням можна вважати відхилення від правил, відступ від законів, невідповідність традиції, звичаям і тому подібне.[23, с.297]

"جنحة" це професіоналізм, що означає "проступок" або "адміністративне правопорушення", що являє собою більш серйозне правопорушення ніж "порушення". Адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність. [29]

"وقدم إلى رئيسه (محضر تفتيش من قسيمة واحدة)"

[40, с.22]

"Він передав своєму начальнику (протокол обшуку в одному екземплярі)"

“محضر تفتيش” або “протокол обшуку” досить вживаний документ, який характеризує обшук, або перевірку місця скоєння злочину на предмет можливих доказів, які будуть корисні для розслідування справи.

"ودخلت حجرة المداولة فوجدت القاضى فى الانتظار . وما كدت أرى وجه القاضى حتى وجمت"

[40, c.29]

“Увійшовши до нарадчої кімнати я побачив суддю, що чекав, і не встигнувши розгледіти його обличчя я був приголомшений”

Нам подається професіоналізм "حجرة المداولة" тобто “нарадча кімната”, простіше кажучи спеціально відведена кімната в суді, в якій проводиться нарада щодо справи, та вирішується вирок, який буде винесений підсудному.

"دخلت الجلسة ؛ وكان أول ما فعلت أن نظرت فى (الرول) فإذا أمامنا سبعون مخالفة وأربعون جنحة."

[40, c.30]

"Зайшовши на засідання; Перше, що я зробив, це подивився на (список справ), і там було сімдесят порушень і сорок проступків.”

В даному уривку використовується слово "الرول" - це професіоналізм, що означає "список" або "реєстр". У контексті використання в уривку, це слово означає юридичний список справ, що містить перелік порушень чи кримінальних справ, які підлягають судовому розгляду. Іншим поширеним професіоналізмом, який використовується в юридичному контексті є "الجلسة", що перекладається як «засідання», «сессія», тобто процедура винесення вироків для підсудних, під час судового процесу.

Ці приклади показують, як в арабській юридичній повісті використовуються професіоналізми, щоб створити реалістичну картину розслідування злочину та зробити її більш автентичною і цікавою для читача.

2.4. Специфічні мовні засоби, які використовуються для передачі професіоналізмів у творі.

Твір Тауфіка аль-Хакіма «Записи провінційного слідчого» використовує специфічні мовні засоби для передання професіоналізмів та відображення життя в образі офіційної особи. Такі як:

1)Фахова термінологія:

У повісті часто використовуються спеціальні терміни, пов’язані з роботою прокурора, наприклад «الرول» (юридичний список справ), «محضر» (протокол),

«تحقيق» (розслідування) та інші. Ці терміни передають глибину знань та професійну експертизу, яку має слідчий, та надають тексту авторитетності.

2)Формальний стиль мовлення:

Текст написаний у формальному стилі мовлення, що відображає професійну відповідальність та серйозність слідчого. Він максимально точно передає всю інформацію та дотримується відповідних стандартів, що вимагаються в професійному середовищі.

3)Деталізація:

Описи подій та дійств глибоко деталізовані, що передає професійний підхід слідчого до роботи та високий рівень уваги до деталей. Він використовує детальні описи для передачі важливості кожної дії та процедури, яку проводить слідчий.

4)Юридична логіка:

Юридична логіка та аргументація займають центральне місце в творі. Слідчий дотримується логіки та аргументує кожен свій крок, діючи за встановленими нормами та правилами. Такий підхід передає високий рівень професійної етики та відповідальності.

Усі ці мовні засоби взаємодіють між собою, щоб передати глибину знань та професійної експертизи, які має слідчий. Використання фахової термінології та формального стилю мовлення надає тексту авторитетності та робить його більш переконливим для читача.

Деталізація та юридична логіка надають читачеві можливість краще зрозуміти процеси та процедури, які слідчий виконує, а також роблять текст більш динамічним та цікавим.

Загалом, використання цих мовних засобів дозволяє передати професійну спроможність слідчого та його вміння працювати високо професійним способом, що є ключовим елементом твору «Записи провінційного слідчого».

Окрім того, автор використовує деталізовані описи відвідування судових засідань, щоб передати складність процесу правосуддя та його вплив на людей,

які в цьому беруть участь. Він також описує свої думки щодо справ, та рішень, які були прийняті.

Автор також використовує персональні думки та досвід, щоб дати читачам можливість познайомитися зі слідчим, його цінностями та внутрішньою мотивацією. Це надає тексту більш людського підходу та дозволяє читачам краще зрозуміти мотивації та рішення, які слідчий приймає.

Також автор використовує іронію та сарказм, щоб передати свої думки про різні ситуації, з якими він стикався. Це дозволяє передати його розуміння ситуацій та емоційний стан.

Загалом, мовні засоби, які використовує Тауфік аль-Хакім в творі «Записи провінційного слідчого», дозволяють читачам краще зрозуміти професійні та етичні виклики, з якими стикається слідчий у своїй роботі, а також дозволяють зануритися в його внутрішній світ та розуміння правосуддя.

Висновки до другого розділу

У цьому розділі ми дослідили вживання професіоналізмів у творі Тауфіка аль-Хакіма «Записи провінційного слідчого» з точки зору арабської літератури. Тому підсумовуючи, можна сказати, що досліджуючи цей твір, ми виявили вживання професіоналізмів як специфічних мовних засобів. Ці професіоналізми допомагають автору точніше передавати особливості та атмосферу професійної галузі головного героя.

У творі також спостерігаються особливості вживання професіоналізмів. Автор уміло використовує специфічну лексику та мовні засоби, для передачі характеристик та особливостей розслідування злочинів, роботу слідчого та атмосферу правоохоронного середовища.

Також використовуються різні специфічні мовні засоби для передачі професіоналізмів, такі як спеціальні терміни, технічні вирази, фразеологізми та інші. Ці засоби допомагають передати особливості та специфіку професійного середовища, створюють реалістичний образ професійних дій та ситуацій.

Дослідження впливу культурно-історичного контексту на вживання професіоналізмів у творі розкриває важливі аспекти арабської культури та суспільства. Це допомагає не лише краще розуміти сам твір, але й вивчати особливості мовлення та сприйняття професіоналізмів у конкретному культурному та професійному середовищі.

Дослідження вживання професіоналізмів у юридичній повісті Тауфіка аль-Хакіма «Записи провінційного слідчого» дозволяє отримати більш глибоке розуміння професійного світу та характерів героїв. Вживання специфічних мовних засобів додає реалістичності та автентичності до зображення подій та персонажів.

Висновки

На основі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки, що підсумують результати завдань, які були поставлені для досягнення мети.

«Записи провінційного слідчого» - це юридична повість Тауфіка аль-Хакіма, де описується життя провінційного слідчого, який стикається з різними кримінальними та адміністративними справами та намагається розібратись в них. У творі автор вдало використовує професіоналізми, що створює реалістичний образ життя провінційного слідчого та його професійної діяльності.

Автор описує різноманітні кримінальні справи, зазначає процедури збору доказів, експертизи та інші аспекти роботи слідчого, що цілком передає атмосферу роботи правоохоронних органів у творі.

Такий результат досягнутий використанням різних професіоналізмів, які дозволяють більш детально зануритись у специфіку роботи провінційного слідчого та роблять твір більш правдоподібним.

В цій повісті мова не лише виконує комунікативну функцію, але й впливає на формування ідентичності героїв. Використання професіоналізмів відображає їхню приналежність до конкретної професії та спосіб мислення. Мова стає важливим чинником, який визначає їхнє місце в суспільстві та сприяє формуванню образу професіонала.

Тауфік аль-Хакім вміло використовує багатий лексичний запас та численні мовні правила, наводячи приклади різних професійних термінів і спеціальних слів, що стосуються сфери слідства. Це свідчить про те, наскільки важливо володіти професіоналізмами для правильного розуміння і використання арабської мови.

Професіоналізми у творі Тауфіка аль-Хакіма не лише передають особливості професійного життя, але й глибше розкривають характери персонажів і їхні мотивації. Ці професіональні терміни та вирази відображають специфічну лексику та менталітет, притаманний конкретній професійній галузі або спеціалізації.

Професіоналізми стають ключовим елементом для побудови автентичного світу твору, де кожен персонаж має свою унікальну професійну та особисту ідентичність. Вони сприяють створенню реалістичних діалогів та ситуацій, розкривають взаємодію персонажів з їхнім оточенням і збагачують текст багатогранними шарами значень.

Таким чином, професіоналізми відіграють важливу роль у стилі письма Тауфіка аль-Хакіма, розширюючи його мовні можливості та додаючи глибину тексту. Вони допомагають автору передати особливості професійного життя,

встановити настрій та атмосферу твору, а також підкреслити характери персонажів. Використання професіоналізмів у "Записах провінційного слідчого" сприяє створенню живого та переконливого зображення професійного світу та збагачує сприйняття твору читачем.

Вони допомагають створити реалістичне відображення професійного середовища, передаючи особливості його емоційного тону, напруги та специфічної енергетики.

Використання професіоналізмів забезпечує читачеві можливість поглибитись у світ персонажів та зануритися в їхні професійні реалії. Конкретні терміни та вирази створюють вірогідність та автентичність у передачі професійного досвіду, що сприяє залученню читача та відчуттю реалізму подій.

Крім того, професіоналізми активно використовуються для збагачення тексту та створення динамічних діалогів. Вони додають специфічний колорит, ритм та інтенсивність мовленню персонажів, роблячи діалоги більш живими та надаючи їм особливий реалізм.

Стиль письма Тауфіка аль-Хакіма використовує професіоналізми з великою майстерністю, що додає його текстам унікального характеру. Автор вміло комбінує ці професіоналізми з іншими літературними засобами, створюючи комплексну та багатогранну мову.

Це допомагає збагатити текст, надаючи йому динаміки та автентичності. Професіональні терміни і вирази вплітаються в текст твору, надаючи йому живого й реалістичного вигляду. Вони також допомагають передати специфічні аспекти професійного життя і проблем, з якими стикається герой твору.

Цим автор показує глибину знань і вмінь персонажів у їхніх професійній сфері та створює враження реалістичності та професійної компетентності, що зміцнює інтерес читача до особливостей роботи слідчим.

Отже, професіоналізми відіграють значну роль у творі Тауфіка аль-Хакіма, впливаючи на передачу тематики та характеру подій. Вони допомагають створити реалістичний образ професійного середовища.

Вони передають особливості мовлення, термінологію та специфіку роботи у конкретній професійній галузі. Це дозволяє читачеві отримати детальніше уявлення про професійні реалії, що створює враження автентичності та деталізації.

До того ж збагачують текст твору, роблячи його більш цкавим та захоплюючим. Вони додають специфічність та колорит до мови персонажів, підкреслюючи їхню експертизу та професійний статус. Це робить діалоги та описи більш насиченими та реалістичними, спонукаючи читача відчувати атмосферу та енергетику професійного життя.

Список використаних джерел

1.Бережна М.В., Лозовська К.О. Етапи перекладу термінів та професіоналізмів (на матеріалі текстів металургійної тематики). Science and Education a New Dimension. 2020. № 42. С. 7–11.

2. Блозва О. Спеціальна термінологія і професіоналізми. Етика спілкування. 2019. 9 листоп. URL: https://ethicscom.in.ua/archives/956 (дата звернення: 02.04.2023).

3. Бондарчук Л. Лексична модель „стандарт – субстандарт – нонстандарт" у системі сучасної комп'ютерної субмови / Л. Лексична модель „стандарт – субстандарт – нонстандарт" у системі сучасної комп'ютерної субмови //

Лексикографічний бюлетень: Зб. наук. пр. — К.: Ін-т української мови НАН України, 2007. — Вип. 15. — С. 146-151. — Бібліогр.: 3 назв. — укр.

4.Гаврилова О. Комп'ютерна лексика у професійному вживанні. Наукові записки. 2020. № 187. С. 58–63.

5. Д’яков А.С., Кияк Т.Р., Куделько З.Б. Основи термінотворення: Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. 2000. С. 14.

6. Журнал літературного факультету університету Тракії, Том: 6, Випуск: 11, “Стилістична класифікація англійської мови словник”, січень 2016, с. 115-122.

7. Задко Т.П. Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності "Львівський філологічний часопис". 2018. № 3. С. 96–100.

8. Каліста Ю.В. Опорний конспект з дисципліни “українська мова за професійним спрямуванням” : посібник. 2017. 88 с.

9. Кияк Т. Р. Функції та переклад термінів у фахових текстах. ВІСНИК Житомирського державного університету імені Івана Франка (32). 2007. с. 104-108.

10. Климова К. Я., Голубовська І. В., Охріменко Н. Д., Левківська О. А.; За ред. Климової К. Я.. Навчальний посібник для самостійної роботи студентів нефілологічних спеціальностей університетів очної та дистанційної форм освіти. Житомир: ПП «Рута», 2011. — 115 с.

11. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Кодекс України, Закон, Кодекс від 07.12.1984 р. № 8073-X : станом на 15 трав. 2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/ed20230415#Text (дата звернення: 10.05.2023).

12. Крашеніннікова Т. В., Нагорна Ю. А. Словник-довідник юридичної лексики (етимологічні нотатки). Дніпро: ВНПЗ «ДГУ», 2021. Ч. 2. 72 с.

13. Куньч З., Харчук Л. Семантичний потенціал українських електроенергетичних професіоналізмів і професійних жаргонізмів. Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». 2014. С. 61–65.

14. Луковенко Т. О.. До проблеми класифікації спеціальних лексичних одиниць (професіоналізмів). Наукові записки національного університету «Острозька академія». 2015. № 51. С. 262–264.

15. Мариненнко І. Лексикологія української мови : навч. посіб. 2-ге вид. Київ, 2017. 172 с.

16. Музаннар Л.М. Красномовство в арабському ораторському мовленні: історія розвитку та специфіка функціонування. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2019. Т. 2, № 41. С. 74–77.

17. Пивоваров В. М., Єрахторіна О. М., Лисенко О. А. та ін. Мова української юриспруденції : навч. посіб. Харків : Право, 2020. - 330 с.

18. Подоляк М. В., Бінкевич О. М., Ваврін Н. П., Термін та ветеринарна термінологія. професіоналізми та номенклатура у ветеринарній галузі. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2022. С. 83. URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v55/18.pdf

19. Професійна термінологія у фаховій діяльності. : конспект лекцій. 14с. URL: https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2019/03/Лекція-5.-Професійна-термінологія-у-фаховій-діяльності.pdf.

20. Рожков Ю. Г. Проблема розмежування понять "термін" та "професіоналізм" / Ю. Г. Рожков // Молодий вчений. - 2016. - № 12. - С. 374-377.

21. Романова О.О. Спеціальна лексика української мови як об’єкт лінгвістичного дослідження: термін і професіоналізм. Термінологічний вісник. 2013. № 2. С. 42–47.

22. Савчин Т.О., Назаревич Л.Т.. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. Тернопіль : “Вектор” 46018, м. Тернопіль, вул. Кривоноса, 2б., 2020. 132 с. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/31613.

23. Словник української мови: в 11 томах. — Том 7, 1976. — Стор. 297.

24. Слюсаренко О. В. Проблема зв'язку загальновживаної лексики зі спеціальною // Вісник Запорізького національного університету. - 2017. - № 2. - С. 180-185.

25. Сорока О. Професійна лексика в діловому мовленні. URL: http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1276.

26. Станкевич Н., Мацюк З. Українська мова професійного спілкування : навч. посіб. Львів, 2005. URL: https://kpdi.edu.ua/biblioteka/У/Українська%20мова%20професійного%20спілкування%20Мацюк%20З..pdf.

27. Українська мова (за професійним спрямуванням) : підручник. 180 с.URL: http://kvnzchmy.at.ua/metodmaterials/elektronnij_pidruchnik_ukrajinska_mova.pdf (дата звернення: 10.05.2023).

28. Учасники проектів Вікімедіа. Преамбула – Вікіпедія. Вікіпедія. 2007. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Преамбула (дата звернення: 24.05.2023).

29. Учасники проектів Вікімедіа. Проступок – Вікіпедія. Вікіпедія. 2011. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Проступок (дата звернення: 23.05.2023).

30. Фурт Д. В., Дмитрук Л. А., Термінологія навчальний посібник : навч. посіб. 172 с. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/1984/1/2020_NP_Furt_Terminolohiia.pdf.

31. Харицька С. В., Колісниченко А. В. Дослідження функціонування професіоналізмів і лінгвістичних технік інкорпорації фахової мови в текстову структуру словника / С. В. Харицька, А. В. Колісниченко // Актуальні питання гуманітарних наук. – Випуск 30. – Дрогобич, 2020. – С. 144-151.

32. Химич В. В., Азарова Л. Є. Використання професіоналізмів у діловому мовленні. Вінниця. URL: https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/36695/122502.pdf?sequence=2.

33. Царьова І. В. Мова і термінологія наукових досліджень у юриспруденції : навчальний посібник. Дніпро : Вид. «Інновація», 2019. 114 с .

34. al-Qinai, J. (2007). Abbreviation and Acronymy in English Arabic Translation. Meta, 52(2), 368–375.

35. Egyptian Football Association. الاتحاد المصري لكره القدم. URL: https://www.efa.com.eg/SectionDetails?k1=+5WUpe2GAEvIxmcOTa2kbA== (дата звернення: 12.04.2023).

36. Maze of Justice Diary of a Country Prosecutor. URL: https://archive.org/details/mazeofjusticedia00haki/page/n8/mode/1up?view=theater.

37. Menonimus. T al-hakim | Diary of a Country Prosecutor | Theme Analysis. Menonimus Philosopher&Writer. URL: https://menonimus.org/t-al-hakim-diary-of-a-country-prosecutor-theme-analysis/.

38. The Emergence of Modern Standard Arabic. The Arabic Language: Підручник. New York. P. 173–188. URL: https://www.academia.edu/39108773/u_THE_ARABIC_LANGUAGE_KEES_VERSTEEGH_COLUMBIA_UNIVERSITY_PRESS.

39. منى أبو النصر. العين الإخبارية. تجدد السيرة لميلاد توفيق الحكيم 121 الذكرى URL: https://al-ain.com/article/tawfeeq-alhakeem-anniversary.

40. كتاب يوميات نائب في الأرياف تأليف توفيق الحكيم..156c URL: https://foulabook.com/ar/read/يوميات-نائب-في-الأرياف-pdf.

41. ويكيبيديا. يوميات نائب في الأرياف (رواية). من ويكيبيديا، الموسوعة الحرة. URL: https://ar.wikipedia.org/wiki/يوميات_نائب_في_الأرياف_(رواية).